

Ο Μητροπολίτης Ιλαρίωνας θεωρεί σημαντικό την επανέναρχη των διαβουλεύσεων των θρησκευτικών ηγετών Ρωσίας, Αζερμπαϊτζάν και Αρμενίας για το ζήτημα της διευθέτησης στο Καραμπάχ

Στις 14 Νοεμβρίου 2020 στο πλαίσιο της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος», η οποία μεταδίδεται από τον τηλεοπτικό σταθμό «Ρωσία - 24» τα Σαββατοκύριακα, ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας απάντησε στις ερωτήσεις της παρουσιάστριας του σταθμού Αι. Γκρατσιόβα.

Αι. Γκρατσιόβα: Χαίρετε! Είναι η ώρα της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος» στο σταθμό «Ρωσία-24». Θέτουμε ερωτήσεις για τα επίκαιρα γεγονότα στη Ρωσία και τον κόσμο στον πρόεδρο του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα. Σεβασμιώτατε, γεια σας!

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Χαίρετε, Αικατερίνη! Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, γεια σας!

Αι. Γκρατσιόβα: Αναμφισβήτητα η κεντρική πολιτική είδηση αυτής της εβδομάδας είναι ότι επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ Ρωσίας, Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν για την κατάπαυση πυρός στο Ναγκόρνο Καραμπάχ. Το ειρηνευτικό σώμα στο πλαίσιο της υπογραφείσης αποφάσεως για την ειρήνη προβλέπει την παρουσία στη ζώνη της σύγκρουσης επί τακτικής βάσεως δύο χιλιάδων στρατιωτικών από τη Ρωσία. Η επιτευχθείσα συμφωνία έγινε αποδεκτή στην Αρμενία κατά τρόπον διφορούμενο και έχει ήδη προκαλέσει κυβερνητική κρίση. Οι διαδηλωτές χαρακτηρίζουν τον πρωθυπουργό της Αρμενίας Νικόλ Πασινιάν προδότη του αρμενικού λαού. Αντιδρώντας στα τεκταινόμενα και μιλώντας για το ρόλο της Ρωσίας σ' αυτή τη διαπραγματευτική διαδικασία η Μαργαρίτα Σιμονιάν έγραψε στα κοινωνικά δίκτυα: «Οι εχθροπραξίες στο Ναγκόρνο Καραμπάχ έπαυσαν. Σ' ευχαριστώ, Αγαπητή μου (σπμ. εννοεί τη Ρωσία). Σ' ευχαριστώ, Μητερούλα. Όπως πάντα. Κάθε Αρμένιος, ο οποίος θα τολμήσει τώρα να επικρίνει τη Ρωσία, πρέπει να πάει να κόψει τη βρωμερή γλώσσα του. Οι πολίτες της Αρμενίας μπορούν τώρα να επικρίνουν μόνο τον εαυτό τους». Εσείς, Σεβασμιώτατε, πώς αποτιμάτε το ρόλο της Ρωσίας στην επιτευχθείσα συμφωνία ειρήνης;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Πρώτον, θα ήθελα να πω ότι η εδραίωση της ειρήνης στο Ναγκόρνο Καραμπάχ είναι ένα αδιαμφισβήτητο πολιτικό επίτευγμα και μεγάλη νίκη της εξωτερικής πολιτικής της ρωσικής ηγεσίας και προσωπικά του προέδρου Πούτιν, παρόλο, που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν εδώ όλες οι πλευρές στον ίδιο βαθμό. Το πλέον σημαντικό ήταν να παύσει η αιματοχυσία και να διαφυλαχθούν οι ζωές των ανθρώπων και τούτο έχει τώρα επιτευχθεί.

Δεύτερον, θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι καθ' όλο το διάστημα που διαρκεί αυτή η σύγκρουση (έχει ήδη διάρκεια μεγαλύτερη από τριάντα χρόνια), οι θρησκευτικοί ηγέτες καλούσαν να μεταφερθεί η σύγκρουση στην οδό της ειρήνης. Υπήρχε και υπάρχει ο μηχανισμός των τριμερών συνομιλιών, όπου ο Αρμένιος Πατριάρχης, ο επικεφαλής της Πνευματικής Διοικήσεως των μουσουλμάνων του Καυκάσου και ο Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών συναντώνται, συζητούν τα υφιστάμενα προβλήματα και λαμβάνουν σχετικές αποφάσεις. Φρονώ ότι σήμερα επήλθε ο καιρός να επανέλθουμε σε αυτή τη μορφή, διότι οι χώρες πρέπει να θεραπεύσουν τις πληγές τους και είναι

ακριβώς εκείνη η στιγμή, που η φωνή των θρησκευτικών ηγετών πρέπει να εισακούεται.

Είναι πολύ σημαντικό τώρα οι θρησκευτικοί ηγέτες να απευθύνουν έκκληση όχι για τη συνέχιση της αντιπαράθεσης, αλλά για την ειρήνη και την ομόνοια. Είναι πολύ φυσικό ότι κάθε θρησκευτικός ηγέτης είναι και πολίτης της χώρας του και ως πολίτης επιδεικνύει την αλληλεγγύη του και στις Αρχές και στο στρατό, αλλά ταυτόχρονα είναι πολύ σημαντικό η φωνή των θρησκευτικών ηγετών να αποτελεί έκκληση για ειρήνη. Τούτο επί τριάντα και πλέον χρόνια ακουγόταν και από τα χείλη του Πατριάρχη των Αρμενίων, και από τα χείλη του επικεφαλής της Πνευματικής Διοικήσεως των μουσουλμάνων του Καυκάσου.

Ευελπιστώ ότι οι θρησκευτικοί ηγέτες με τη μεσολάβηση του Πατριαρχείου Μόσχας θα κατορθώσουν να συνεισφέρουν στην ειρήνευση της καταστάσεως και στην εδραίωση μιας σταθερής ειρήνης όχι μόνον στη γη του Ναγκόρνο Καραμπάχ, αλλά και στις δύο χώρες, μεταξύ των οποίων υφίσταται η κατάσταση συγκρούσεως και το επίμαχο έδαφος.

Αι. Γκρατσιόβα: Σεβασμιώτατε, η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις για την τύχη των ναών και άλλων χριστιανικών σεβασμάτων στα εδάφη που περιήλθαν στο Αζερμπαϊτζάν;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Εκείνο το τριμερές σχήμα, στο οποίο αναφέρθηκα, δεν έχει αποκατασταθεί πλήρως μετά την όξυνση της συγκρούσεως. Όμως ελπίζω πολύ ότι το προσεχές διάστημα θα επαναληφθούν οι συνομιλίες μεταξύ των θρησκευτικών ηγετών της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν με τη μεσολάβηση του Πατριαρχείου Μόσχας και τότε θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε και ζητήματα, που συνδέονται μεταξύ άλλων με την αποκατάσταση και την ομαλή λειτουργία των τόπων λατρείας στο έδαφος και των δύο χωρών.

Λόγος γίνεται και για τους ναούς και για τα τζαμιά, ώστε κάθε θρησκευτική παράδοση να μπορεί πλήρως να ασκεί τη διακονία της ανεξαρτήτως πολιτικής καταστάσεως και συγκυρίας. Με αυτό πάντοτε ασχολούνταν οι θρησκευτικοί ηγέτες και αυτό επιτάσσουν τώρα οι καιροί.

Αι. Γκρατσιόβα: Σεβασμιώτατε, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έφθασαν στο τέλος τους οι προεδρικές εκλογές, ένα μακρύ σίριαλ, το οποίο με ενδιαφέρον παρακολουθήσαμε. Ως αποτέλεσμα αυτής της αναμέτρησης με τον Τραμπ, νίκησε παρ' όλ' αυτά ο Τζο Μπάιντεν. Γνωρίζω ότι έχετε προσωπική γνωριμία μαζί του, τον έχετε συναντήσει και στο Διαδίκτυο υπάρχουν φωτογραφίες από εκείνη τη συνάντηση. Με ενδιαφέρει ποια είναι η προσωπική, ανθρώπινη εντύπωση, που Σας προκάλεσε ο Τζο Μπάιντεν και ποια εντύπωση Σας προκάλεσε ως χριστιανός; Τι είναι η ιστορία με τον αφορισμό του από τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Τον συνάντησα το 2011 κατά την επίσκεψή του στη Ρωσία, όταν τότε ήταν αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Είχε συνάντηση με τον τότε πρόεδρο Ντμίτρι Ανατόλιεβιτς Μεντβιέντεφ και ήταν επίσημη η επίσκεψή του. Στην αμερικανική Πρεσβεία, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων, που οργανώθηκαν από τον Πρέσβη, είχα μια σύντομη συνάντηση με τον κύριο Μπάιντεν. Η συνάντηση αυτή μου προκάλεσε μια θετική εν γένει εντύπωση. Είχα τη δυνατότητα να τον ενημερώσω και για τη διαθρησκειακή συνεργασία, η οποία υλοποιείται στη Ρωσική Ομοσπονδία και για τον διαχριστιανικό διάλογο και μάλιστα με προσκάλεσε στην Αμερική για τη συνέχιση της συζητήσεως.

Όσον αφορά στο δόγμα, το οποίο πρεσβεύει ο κύριος Μπάιντεν, φρονώ ότι εδώ είναι πολύ σημαντικό η θέση του ως πολίτης να ανταποκρίνεται στη θέση εκείνης της ομολογίας στην οποία ανήκει. Γνωρίζουμε ποια διδασκαλία υποστηρίζει η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία έναντι της αξίας της ανθρώπινης ζωής, των αμβλώσεων, των εγχειρήσεων αλλαγής φύλου. Ο κύριος Μπάιντεν έχει

επανειλημμένως εκφράσει απόψεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται σε αυτή τη διδασκαλία. Θα ήθελα να ελπίζω, ότι, αφού αναλάβει την προεδρία, θα ακολουθήσει τη γραμμή της διδασκαλίας εκείνης της ομολογίας, στην οποία ανήκει, ότι θα υπερασπίζεται την ανθρώπινη ζωή, δεν θα εμφανίζεται ως υπέρμαχος των αμβλώσεων και θα αναθεωρήσει τη θέση του σχετικά με τις εγχειρήσεις αλλαγής φύλου.

Θεωρώ προσωπικά και το έχω επανειλημμένως πει στην εκπομπή μας ότι η εγχείρηση αλλαγής φύλου είναι μια απάτη, διότι καμία πραγματική αλλαγή φύλου δεν γίνεται, αλλά συμβαίνει μια απλή εξωτερική αλλαγή κάποιων δευτερογενών σεξουαλικών χαρακτηριστικών, δηλαδή, ο άνθρωπος μπορεί να αποκτήσει την εξωτερική εμφάνιση εκπροσώπου του άλλου φύλου, αλλά στην πραγματικότητα παραμένει έτσι κι αλλιώς εκπρόσωπος του φύλου του. Σπάνια αναφέρονται αυτά, ενώ στη Δύση αποσιωπούνται παντοιοτρόπως, διότι υπάρχει ολόκληρη βιομηχανία αλλαγής φύλου. Έχουν συμφέρον και οι ψυχολόγοι, και οι χειρουργοί, οι οποίοι κερδίζουν από αυτό πολλά χρήματα. Πολλοί σήμερα στη Δύση ντρέπονται ή και δεν δύνανται να πουν ευθέως τι συμβαίνει με το θέμα στην πραγματικότητα. Ευελπιστώ ότι ο νέος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής θα ακολουθήσει τη θέση, που ανταποκρίνεται στη θέση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, στην οποία ανήκει.

Αι. Γκρατσιόβα: Σεβασμιώτατε, από τα πρακτορεία ειδήσεων των ΗΠΑ μεταδόθηκε μια είδηση, που μου φάνηκε πολύ περίεργη: η διεύθυνση ενός σχολείου απαγόρευσε σε μια μαθήτριά να φορά ιατρική μάσκα για τον κορονοϊό με την αναγραφή «Ο Ιησούς με αγαπά». Ταυτόχρονα, στο ίδιο σχολείο με άνεση κυκλοφορούν μαθητές από το κίνημα προστασίας των δικαιωμάτων των μαύρων με μάσκες, που γράφουν Black Lives Matter («Η ζωή των μαύρων μετρά»). Γενικά, οφείλουμε να πούμε ότι όλη αυτή η προεκλογική προεδρική κούρσα διεξήχθη υπό τις διαμαρτυρίες των Black Lives Matter, οι οποίες, κατά τους εμπειρογνώμονες και προκαθόρισαν εν πολλοίς την έκβαση των εκλογών. Τώρα παρουσιάζει ενδιαφέρον, ποια συμφέροντα θα προστατεύει ο Τζο Μπάιντεν, με ποια πλευρά θα συνταχθεί ή θα συντασσόταν, θα υπερασπιζόταν λ.χ. τέτοιους μαθητές, τους οποίους δεν αφήνουν να εκφράζουν ανοικτά την αγάπη τους για τον Χριστό;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Πρώτα απ' όλα, ο νέος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής θα χρειαστεί να εργαστεί πολύ σοβαρά για να ανταποκριθεί κατάλληλα στην πρόκληση της πανδημίας του κορονοϊού. Δυστυχώς, η απάντηση της σημερινής διοικήσεως δεν ήταν επαρκώς κατάλληλη. Πολλές φορές ακούσαμε από τα χείλη του προέδρου Τραμπ υποσχέσεις ότι σύντομα θα νικήσει την πανδημία, ενώ εντωμεταξύ η πανδημία συνεχίζεται. Στις ΗΠΑ ήδη περισσότεροι από δέκα εκατομμύρια έχουν προσβληθεί, σχεδόν 250 χιλιάδες έπεσαν θύματα του κορονοϊού. Είναι πολύ υψηλοί και πολύ τρομακτικοί αριθμοί. Πιστεύω ότι ο πρόεδρος Μπάιντεν θα χρειαστεί να κινητοποιήσει όλο το σύστημα υγείας των Ηνωμένων Πολιτειών, προκειμένου να παρασκευασθεί το εμβόλιο, να εμβολιασθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερος αριθμός ανθρώπων και να αναχαιτισθεί η περαιτέρω διάδοση αυτού του ιού.

Όσον δε αφορά στα ιδεολογικά στερεότυπα, που υπάρχουν στη σημερινή Αμερική, γι' αυτά είναι καλύτερο να κρίνουν οι ίδιοι οι Αμερικανοί, παρά εμείς, που ζούμε μακριά και παρακολουθούμε όλα αυτά εξ αποστάσεως. Εν τούτοις, μου φαίνεται ότι κάθε άνθρωπος, που ανήκει στη μία ή την άλλη θρησκευτική ομολογία, έχει δικαίωμα να εκφέρει δημοσίως την άποψη και τη θέση του, εάν δεν παραβιάζει τα δικαιώματα άλλων ανθρώπων και δεν είναι επιθετική. Νομίζω ότι ο άνθρωπος, που ανήκει σε μια ή σε άλλη χριστιανική ομολογία, οφείλει να έχει δικαίωμα να φορά ενδυμασία, που επιθυμεί και να έχει σε αυτήν σχετικές αναγραφές, εδώ δεν θα πρέπει να υπάρχει κανένας εξωτερικός έλεγχος.

Αι. Γκρατσιόβα: Σεβασμιώτατε, εκ παραδόσεως ολοκληρώνουμε την εκπομπή μας με το θέμα του κορονοϊού. Ο αρχηγός του Επιτελείου Άμυνας της Μεγάλης Βρετανίας Νικ Κάρτερ σε συνέντευξή

του στον τηλεοπτικό σταθμό Sky News προειδοποίησε για τους παγκόσμιους κινδύνους εξαιτίας της πανδημίας του κορονοϊού. Θεωρεί ότι αυτοί οι κίνδυνοι συνδέονται ως εξής, παραθέτω: «Οι οικονομικές κρίσεις στο παρελθόν οδηγούσαν σε κρίσεις ασφάλειας, ενώ εκείνες, με τη σειρά τους, μετεξελίσσονταν σε παγκοσμίους πολέμους». Ο Κάρτερ δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ενός νέου παγκοσμίου πολέμου. Κατά τη γνώμη Σας, Σεβασμιώτατε, είναι δικαιολογημένοι τέτοιοι φόβοι; Ενδέχεται να γίνουμε μάρτυρες ενός νέου παγκοσμίου πολέμου;

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Ο κίνδυνος ενός νέου παγκοσμίου πολέμου υφίσταται και τον αισθανθήκαμε ήδη πριν την έναρξη της πανδημίας του κορονοϊού. Μου φαίνεται ότι η πανδημία του κορονοϊού δεν επέφερε κάποιες ουσιαστικές μεταβολές στην εξωτερική πολιτική κατάσταση, στην οποία παρατηρείται τώρα πόλωση μεταξύ μερικών κέντρων εξουσίας και επιρροής. Η πόλωση είναι επικίνδυνη μακροπρόθεσμα, διότι ο κόσμος, στον οποίο ζούμε, είναι μια πυριτιδαποθήκη και αρκεί ένα φιτίλι για να εκραγεί. Μάλιστα το οπλοστάσιο, συμπεριλαμβανομένων και των πυρηνικών όπλων, που έχει συσσωρευθεί είναι τόσο μεγάλο, ώστε ακόμη και ένα μικρό μέρος τους αρκεί για να εξαφανισθεί η ζωή επί της γης. Φρονώ ότι την τεράστια ευθύνη επωμίζονται οι ηγέτες εκείνων των υπερδυνάμεων, οι οποίες διαθέτουν πυρηνικά όπλα.

Βεβαίως, παρά τις υφιστάμενες πολιτικές αντιπαραθέσεις, είναι απαραίτητο να αναζητούνται συμφωνίες, να διεξάγεται διάλογος του ενός με τον άλλο όχι με τη γλώσσα των κυρώσεων, των απειλών και του εκβιασμού, αλλά με τη γλώσσα του διαλόγου. Πρέπει να μάθουμε να σεβόμαστε τις διαφορετικές προσεγγίσεις, αλλά ταυτόχρονα να ενθυμούμαστε ότι όλοι ζούμε σε έναν κόσμο, ότι έχουμε μόνον μία γη και όλοι επωμιζόμαστε την ευθύνη για τη διαφύλαξη της ειρήνης στον κόσμο.

Αι. Γκρατσιόβα: Ευχαριστούμε πολύ, Σεβασμιώτατε! Θα τα πούμε την άλλη εβδομάδα.

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Ευχαριστώ, Αικατερίνη!